

Càpsula de tendència sectorial: Ciències de la vida
Desembre 2011

La història clínica

Històricament, la manca de recursos físics, humans i econòmics homogenis entre els diferents centres sanitaris de Catalunya ha jugat en contra de la sistematització de les històries clíniques. Com a conseqüència, els fets i dades generades arrel de les relacions d'un pacient amb els diferents professionals del sector sanitari no s'han integrat en un arxiu únic.

La manca d'alternatives al format paper ha fet que, durant anys, s'hagin emmagatzemat tota classe de documents físics. Aquesta circumstància és especialment rellevant en el sector de la salut, on es genera un volum d'informació molt elevat que ha esdevingut difícil de gestionar.

Així, aquest fet s'ha traduït en l'**acumulació de molta informació en format físic que ha provocat que l'accés** a la informació **sigui poc eficient** (es necessita dedicar-hi més temps i, per tant, disminueix l'assignació de recursos a activitats de més valor afegit que millorarien la gestió de les diferents activitats del sector).

No obstant, l'existència de sistemes de gestió de continguts digitals ha permès desenvolupar un sistema electrònic que permet digitalitzar la documentació en format paper, crear noves i dades, ordenar-les i estructurar-les.

Igualment, l'emmagatzematge dels documents físics necessita la previsió, dotació i progressiva ampliació dels espais reservats a tal efecte, amb la conseqüent necessitat de recursos econòmics per a la seva construcció i manteniment.

La **incorporació de les tecnologies de la informació al sector de la salut** i la seva aplicació als sistemes d'informació clínica està permeten superar aquestes ineficiències i optimitzar la utilització dels diferents recursos.

Així, les noves tecnologies ofereixen la possibilitat de disposar d'una història clínica informatitzada, capaç d'integrar els registres de diferents centres sanitaris en un sistema integral d'informació clínica que es pot consultar des de qualsevol de les institucions del sector sanitari públic: la **història clínica electrònica**. Aquesta es complementa amb la història clínica digitalitzada (captura de les imatges gràfiques digitalitzades dels documents generats amb anterioritat a la incorporació de les TIC al sector de la salut).

D'aquesta manera, la història clínica, que és la documentació més consultada en el sistema d'informació hospitalària i imprescindible per conèixer l'estat de salut d'una persona, el tractament i cures que requereix constitueix el registre complet de l'atenció que es presta al/la pacient i està experimentant un procés de millora que **està provocant canvis importants en el sector**.

Impacte en el sector

Segons el Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat, la història clínica informatitzada permet registrar, de manera digital, tota l'activitat clínicoassistencial generada per un/a pacient, **garantint el compliment dels nivells de seguretat i confidencialitat** establerts.

Paral·lelament, la història clínica electrònica es basa en una plataforma per a introduir, processar i emmagatzemar la informació, que presenta una **estructura i terminologia consensuades**. El fet d'utilitzar suports tecnològics permet, a més, **interactuar** amb altres professionals del sector.

Igualment, la informatització de les històries clíniques permet disminuir molt significativament l'ús de paper i les despeses de reproducció (còpies i impressió d'expedients), i **reduir les despeses** d'emmagatzematge i de personal necessari per a la gestió de la informació (recerca i arxiu). Tot i que el cost d'implementar un sistema de digitalització és elevat (l'Hospital de Sant Boi va destinar més de 800.000 euros a la implantació de la història clínica electrònica), l'estalvi que se'n derivarà amb els anys serà considerable: l'Institut Català de Salut calcula que s'estalvia cada any més de 1,5 milions d'euros.

La història clínica electrònica també ha permès la **descentralització de la informació**, facilitant que a mig termini sigui accessible pels/les professionals del sector sanitari de tot el territori nacional, agilitzant les consultes i augmentant la productivitat i la seva eficiència. Es tracta, per tant, d'una **millora en la qualitat de l'atenció sanitària al/a la ciutadà/na**.

Així, les tecnologies de la informació i de la comunicació esdevenen una eina fonamental de suport a les activitats del personal facultatiu, tant a nivell assistencial com biomèdic, que facilita nous instruments i genera, a la vegada, **noves cultures de treball**. A més, s'espera que a llarg termini es puguin incorporar informacions que permetin **prevenir i anticipar-se a les malalties de forma personalitzada**, com el genoma del/la pacient.

Això implica **que la plataforma s'haurà d'actualitzar amb nous camps d'informació** que caldrà integrar de manera ordenada i estructurada. En aquest sentit, les empreses de consultoria que desenvolupin sistemes de gestió integral (SAP) obtindran un paper clau en la millora de la qualitat del servei.

Les TIC són una eina fonamental de suport a les activitats dels/les professionals del sector sanitari, tant en l'atenció primària com en l'especialitzada i la sociosanitària. Internet es presenta en aquest sentit com un element tecnològic fonamental, ja que permetrà a llarg termini una interacció a distància dels/les usuaris/es amb el personal del sistema sanitari català.

Impacte sobre els perfils professionals

La implementació de la història clínica electrònica permet incorporar elements de globalitat, connectivitat i interoperabilitat a l'organització del sistema de salut, conceptes que es tradueixen en el desenvolupament de noves competències per part dels i les professionals del sector.

Per millorar l'atenció sanitària de la ciutadania, a més, és necessari que els i les professionals del sector sanitari desenvolupin habilitats que els permetin interioritzar el funcionament de les noves eines tecnològiques al seu abast.

Així, la incorporació de les TIC lligades a la **implementació de la història clínica ha afectat i afectarà a l'estructura organitzativa, a l'assignació dels recursos del sector sanitari i a les competències dels/les professionals.**

Es deriva per tant una reorganització dels espais i de les maneres de treballar dels i les professionals que, per exemple, poden visualitzar radiografies, TAC o ressonàncies sobre pantalla, prescriure receptes electròniques o interaccionar amb el/la pacient mentre actualitzen la història clínica. Això, implica un canvi de mentalitat que es tradueix en l'explotació de les possibilitats que ofereix la digitalització de la informació, ja que permet agilitzar l'intercanvi de dades i coneixement entre professionals, sempre i quan sàpiguen utilitzar el sistema.

Segons persones expertes, la història clínica electrònica suposarà un canvi dels perfils professionals en dos dimensions:

- **Competències tecnològiques:** per a l'actualització de les històries clíniques electròniques, els i les professionals hauran de saber utilitzar noves tecnologies, principalment a nivell d'usuari/a. Habilitats com la mecanografia i coneixements per resoldre incidències informàtiques bàsiques seran claus per garantir la qualitat del servei. Els i les professionals que necessitin consultar les històries clíniques electròniques, i les receptes que se'n derivin, també hauran de desenvolupar aquestes competències.
- **Gestió de la informació:** per aprofitar totes les possibilitats que ofereix aquesta nova manera de recollir i aprofitar la informació dels/les pacients en el sistema sanitari català, els i les professionals del sector hauran de treballar en xarxa, el que significa que, en ocasions, el/la metge/essa o el personal d'infermeria, interactuarà amb el/la pacient via Internet. Per això, hauran de desenvolupar capacitats comunicatives i tenir empatia per suplir les mancances d'un servei presencial. També hauran de parlar idiomes, principalment anglès, per poder intercanviar coneixements amb altres països i comprendre les informacions acadèmiques i científiques que s'hi publiquin.

Cofinançat per:

